

Ja n'hi ha prou

ELISEU CLIMENT / ANTONI MIR / JORDI PORTA

Si l'estat espanyol fos un estat normal i respectuós amb el seu caràcter plurinacional i plurilingüístic, la publicació d'un reial decret que pretén establir per a les escoles oficials d'idiomes uns estudis i una titulació de "valencià" diferent de la de "català" seria –i ja és prou– una desqualificació d'un ministeri que es diu d'Educació i Ciència.

Però, sense deixar de ser això, i vista la reiterada actuació de l'estat espanyol i, sobretot, del Govern del Partit Popular, aquesta mesura cal interpretar-la, a més, com un atac a la llengua catalana i als ciutadans que la tenen com a pròpia; una agressió que ens afecta per igual al País Valencià, a les Illes Balears i al Principat de Catalunya. I es tracta d'un pas més en l'estratègia del "divideix i impera", a què la salut democràtica i la dignitat com a ciutadans catalanoparlants ens exigeix una resposta concloent.

Perquè, a més, l'aprovació d'aquest reial decret faria ara un salt determinant en la divisió de la nostra llengua amb gravíssimes conseqüències legals: oficialitzaria en titulacions oficials el "valencià" i el "català" com si fossin dos idiomes diferents, quan fins ara els títols es consideraven plenament homologats, amb la doble denominació de "valencià" al País Valencià i "català" a les Illes, a Catalunya i a la resta de l'estat.

La gravetat de la mesura prevista no es deu només a l'aberració filològica que és oposar un "valencià" a un "català". És, a més, un autèntic despropòsit legal, que provoca la discriminació entre llengües i ciutadans i la contradicció dins la legislació del mateix estat. És una flagrant discriminació que la discrepància de noms entre "castellà" (que és l'únic admès en la Constitució) i "espanyol" (com se l'anomena en les escoles oficials d'idiomes: "*Español para extranjeros*") no porti el Ministeri d'Educació i Ciència, en justa correspondència, a tractar-los com si fossin idiomes diferents, amb la qual cosa ens hauríem de demanar si hi ha llengües i ciutadans de primera i de segona.

Però, a més, el reial decret entraria en oberta contradicció amb altres normes. Ja hem dit que fins ara els títols de "va-

"Acció Cultural del País Valencià, Obra Cultural Balear i Òmnium Cultural fan públic que tenen la determinació de prendre totes les iniciatives possibles per evitar que el Govern espanyol aprovi aquest decret i continuï amb l'estratègia de fragmentació, desús i hostilitat contra el català. Criden els seus milers de socis i la societat civil dels Països Catalans a mobilitzar-se contra aquestes mesures"

lencià" i "català" de les escoles oficials tenien, malgrat el nom distint, plena equivalència. Però hi ha més: també en el camp de les titulacions de llengua i al màxim nivell acadèmic hi ha, reconeguda per l'estat, una única llicenciatura en Filologia Catalana, a la qual queden homologades les anteriors de Filologia Hispànica (secció valencià).

I, finalment, en l'aniversari aparentment tan celebrat de la Constitució pels qui diuen defensar-ne els drets i els deures, és molt pertinent recordar l'existència d'una sentència del més alt rang, del Tribunal Constitucional espanyol, la 75/1997, de 21 d'abril del 1997, que confirma que són plenament constitucionals tant la denominació acadèmica, llengua catalana, com la recollida en l'Estatut d'Autonomia, valencià, tal com apareix en els estatuts de la Universitat de València.

Per tant, els qui es pretenen tan èmfaticament legalistes no poden invocar, si no és amb mala fe manifesta, el pretext que l'Estatut d'Autonomia valencià només es refereix amb el nom de "valencià" a la llengua pròpia. La doble denominació equivalent de "català" i "valen-

cià", no és té sols tot l'aval de la filologia i la història, sinó que el té també en el dret.

En comptes de presentar-se interessat pel català només pel cantó de la manipulació del seu nom i per l'enfrontament social, el partit que governa l'estat espanyol i les autonomies valenciana i balear faria bé de mostrar el seu compromís real per la nostra llengua promovent-ne i garantint-ne l'ús efectiu. L'administració de l'estat i la Generalitat Valenciana coincideixen a ser tan excepcionalment sensibles als formalismes nominalistes i disgregadors com excepcionalment insensibles a usar la llengua pròpia amb normalitat en l'administració, l'ensenyament i els mitjans de comunicació.

En aquesta mateixa línia, constatem que l'Acadèmia Valenciana de la Llengua es va presentar a la societat com l'ens creat per superar un conflicte atiat artificialment des del debat partidista. Era –asseguraven els promotors– l'entitat que havia de deixar fora del debat les qüestions de la normativa i de la unitat de la llengua, que quedaven pactades i establertes en la mateixa llei de creació d'aquesta Acadèmia.

Cap dels punts del pacte ni de la llei en què es basa l'AVL no ha estat respectat. Pitjor encara: el Partit Popular ha usat l'Acadèmia com a apèndix polític per promoure el mateix conflicte però amagant-se darrere de la presumpta neutralitat d'aquesta: censura en els llibres de text d'ensenyament primari i secundari a tota referència a la unitat i el nom "català", censura dels programes de literatura de tots els autors no nascuts al País Valencià, imposició d'un model lingüístic de màxima dialectalització i màxima diferenciació de la resta de la llengua, no reconeixement dels títols de llicenciatura de Filologia Catalana, no reconeixement dels certificats administratius de català emesos a les Balears i a Catalunya, etcètera.

En conseqüència, Acció Cultural del País Valencià, Obra Cultural Balear i Òmnium Cultural fan públic que tenen la determinació de prendre totes les iniciatives possibles per evitar que el Govern

El tresor amagat de l'Iraq

espanyol aprovi aquest decret i continuï amb l'estratègia de fragmentació, desús i hostilitat contra el català. Criden els seus milers de socis i tota la societat civil dels Països Catalans a mobilitzar-se contra aquestes mesures. Apel·len els governs autonòmics i els partits polítics del País Valencià, les Illes Balears i el Principat de Catalunya a assumir com un punt fonamental de la seva actuació la defensa explícita de la unitat del català, el reconeixement legal d'aquesta unitat i el ple ús social i institucional de la llengua.

I, finalment, fan una crida a l'Institut d'Estudis Catalans a fer valer la seva autoritat com a institució que, per història, per llei i per manament dels seus estatuts, té encomanada la normalització coherent del català arreu de l'àmbit lingüístic.

Si en l'emfàticament celebrat aniversari de la Constitució espanyola –que hauria de ser dels drets, de les llibertats i dels deures democràtics– l'estat no vol acceptar una qüestió tan bàsica com el respecte i la promoció de la llengua de milions dels seus ciutadans; si l'estat dit “de les Autonomies” només serveix per a reduir la nostra llengua a parles “autonòmiques” separades i confinades a les respectives fronteres i a l'ús subordinat; en definitiva, si l'estat espanyol no assumeix els drets fonamentals dels catalanoparlants com a tals i no tracta com a pròpia la llengua que ens és pròpia, els ciutadans dels Països Catalans haurem de començar a proposar-nos, en justa correspondència, un tracte similar per a un estat que no vol ser el nostre.

*Eliseu Climent, Acció Cultural
del País Valencià;
Antoni Mir,
Obra Cultural Balear;
Jordi Porta, Òmnium Cultural*

A l'Iraq hi ha moltes dones capaces i preparades per liderar el país, que el menen cap a la democràcia. Però les dones encara estan molt poc representades en el Govern provisional de transició.

Ara que planifiquen l'estructura del futur Govern, el Consell de Govern iraquiana i l'Autoritat Provisional de la Coalició haurien de garantir-los, a les dones, un lloc just a la taula on es prenen les decisions.

Hi ha moltes dones iraquianes amb estudis. Són metgesses, advocades i enginyeres que ja lideren llurs comunitats respectives. I, malgrat l'educació que han rebut, hi ha encara moltes dones a l'Iraq que continuen sent mestresses de casa i que han aconseguit de fer funcionar les famílies i el país en general, tot i les dècades de guerra i d'abusos sota el règim de Saddam Hussein.

I, tot i amb això, som les dues úniques dones d'un Consell de Govern que té vint-i-cinc membres (la tercera que hi havia, Akila al-Hashimi, va ser assassinada el mes de setembre i encara no l'han substituïda). Nisrin Barwari, la ministra d'Obres Públiques, és l'única dona al Govern que es va nomenar al setembre.

Dels milers de jutges de l'Iraq, menys de quinze són dones, algunes de les quals són constantment recusades per raó de gènere. En l'àmbit local, especialment allà on els membres del Govern han estat triats per mitjà d'unes eleccions, la situació millora: el Consell Consultiu de la ciutat de Bagdad té trenta-set membres, sis dels quals són dones.

Com a part de la delegació de dones iraquianes professionals que ens vam reunir amb el president Bush i els seus consellers el mes passat, vam recordar-los que, també a la resta del món, són les lleis les que garanteixen que s'escolte la veu de la dona.

Els èxits més grans en aquesta matèria ens els mostren els països nòrdics: les dones són quasi el 40% del parlament suec, noruec i danès, i és allà on els partits han establert quotes, per tal d'assegurar la diversitat de candidats.

Hi ha altres models menys coneguts: Argentina té una quota del 30% de can-

didates a les eleccions nacionals; l'Índia exigeix que una tercera part de les regidories municipals siguin per a les dones; Uganda els reserva, com a mínim, un seient de cada districte parlamentari.

Un dels sistemes més innovadors per garantir la inclusió de les dones ha aparegut després de la guerra civil ruandesa. El país ha reservat quasi un terç dels vuitanta seients de la cambra baixa a les dones, que són triades en una elecció exclusivament femenina. Ara per ara, les dones ocupen un 49% del Parlament ruandès, el percentatge més alt del món.

Com podem adaptar aquestes innovacions a l'Iraq? Els Estats Units ens haurien d'ajudar a assegurar que el Consell de Govern reserve càrrecs de decisió a les dones en tots els nivells de govern, i pel que fa al procés d'elaboració constitucional, haurien de garantir-nos que hi fórem presents, com a mínim, en el mateix percentatge que en la població. Això encaixaria amb el compromís de nomenar cinc dones com a viceministres del Govern, haurien d'augmentar el nombre de dones en el Consell de Govern i en el Govern provisional que el seguirà, i haurien d'assegurar-se que aquestes dones tinguin, realment, un paper de lideratge a l'hora de construir un nou Govern i a l'hora de nomenar els alts càrrecs de l'administració. Haurien de garantir que homes i dones tenen els mateixos drets i les mateixes oportunitats, tant a la Constitució com a les lleis que la desenvolupen, i haurien de crear un consell consultiu en matèria de gènere que informe directament el cap d'estat i que tinga l'autoritat i la responsabilitat de garantir que hi estiguen representades les preocupacions de les dones iraquianes.

Les dones de l'Iraq estan preparades, tenen voluntat i són capaces de liderar. L'única manera d'integrar-les seria assegurar-ne la participació, per tal de fomentar la seguretat, la democràcia i l'estabilitat.

*Raja Habib Khuzai i Songul Chapouk
són membres del
Consell de Govern iraquiana
© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa*